

El debat a l'entorn de la independència de Kosovo s'ha seguit de ben a prop des de l'estat espanyol. Mentre els partits estatals ho veuen amb recel, alguns altres, principalment els nacionalistes, tant catalans com bascos, ho consideren com una qüestió de normalitat política.

El govern espanyol ha mantingut una posició contrària a la independència de Kosovo fins ben bé a darrera hora. No fa gaire, el ministre d'Afers Estrangers espanyol, Miguel Ángel Moratinos, adduïa que la independència de Kosovo portaria més inestabilitat a la regió dels Balcans i matisava que el govern no temia que la independència de Kosovo pogués tenir cap efecte a l'estat espanyol. Tot i això, molts experts en relacions internacionals assenyalen que Espanya veu la qüestió de Kosovo amb els mateixos ulls que el president rus Vladimir Putin, el principal opositor al nou estat. Putin, fent costat a Sèrbia, va declarar sense embuts que la independència de Kosovo fomentaria el separatisme a Catalunya i al País Basc (vegeu l'entrevista que EL TEMPS va publicar el juny del 2007, al número 1200).

Sigui com vulgui, el govern espanyol, veient que es quedava sol dins la Unió Europea, juntament amb Xipre, ha canviat de parer aquestes darreres setmanes. Tot i que els socialistes espanyols no hi donen suport explícit, ja han deixat clar que si la Unió Europea reconeix el nou estat, ells també l'acceptaran. En aquest sentit, fonts de la secretaria de Relacions Internacionals del PSOE han assegurat que el govern no reconeixerà individualment el nou estat, sinó només de forma conjunta amb la Unió Europea si aquesta institució acaba fent-ho. A banda de la posició del partit governamental espanyol, EL TEMPS ha recollit el parer dels partits nacionalistes catalans i bascos, a més de la del Partit Popular de Madrid, amb relació a aquesta qüestió.

Un país en construcció. Després de vuit anys de la fi de la guerra, Kosovo continua essent un país sense infraestructures ni indústria. Per aquesta raó,

Kosovo, vist de reüll

cal resoldre'n l'estatus com més aviat millor i que els empresaris estrangers s'animin a invertir-hi. Aquesta és l'opinió de dos dels polítics catalans que han anat de poc a Kosovo per conèixer la realitat de més a prop. Carles Llorens, responsable de política internacional de CDC, opina que la solució per al desenvolupament econòmic de Kosovo és la independència: "Totes les vies de negociació s'han esgotat i l'única que pot valer ara és l'expressió sobirana del poble. Després de l'extermini ètnic que Sèrbia hi va dur a terme, molt més dur que no el de Bòsnia, no es pot demanar als kosovars que tornin sota sobirania sèrbia", diu Llorens. Pere Aragonès, diputat d'ERC al Parlament de Catalunya, que no fa gaire va visitar també Kosovo, opina això mateix: "La independència normalitza una situació *de facto* que ja es produïa des que es va establir el protectorat de les Nacions Unides i que va significar per a Kosovo l'adopció de moltes competències", diu el diputat d'ERC. La qüestió econòmica, igual que per a Carles Llorens, és una punt cabdal per a Aragonès. "En aquest moment, la inversió a Kosovo és molt baixa, per culpa de la guerra, però també perquè durant els anys previs el govern serbi va sotmetre Kosovo a una gran descapitalització. La situació actual de manca d'un estatus definit impedeix el desenvolupament del país; per això és molt important de resoldre-ho com més aviat millor", explica Aragonès.

A banda de la qüestió econòmica, la independència de Kosovo és, segons els partits nacionalistes, primer de tot, una qüestió de lògica política. Per aquesta raó, igual que els catalans, els partits nacionalistes bascos també veuen amb bons ulls que Kosovo pugui esdevenir independent al llarg d'aquests dies vidents. Inaki Goicoetxea, membre del consell nacional del PNB i responsable d'afers estrangers, ho veu positivament. "Si la població d'una nació petita com Kosovo resol, amb el dret de decidir, de formar un estat independent, això només mereix una valoració positiva, sempre que es faci dins dels paràmetres democràtics", diu Goicoetxea. Igualment, Mikel Irujo, eurodiputat d'Eusko Alkartasuna, apunta que "es parla molt de geopolítica i de si la independència de Kosovo serà un focus d'inestabilitat per als Balcans, però no es parla, en canvi, de què pensen els kosovars. La majoria dels qui a Kosovo volen la independència és prou clara", recorda Irujo.

En canvi, a parer de Gustavo de Arístegui, portaveu del Partit Popular a la comissió d'Afers Estrangers del Congrés de Diputats, forçar la independència seria un gran disbarat. "La independència de Kosovo crearà una gran tensió als Balcans. De cap manera no es pot comparar aquest cas amb més casos de la regió, com Eslovènia o Croàcia. És molt més complex. Sèrbia té una personalitat i una llengua pròpies, i també una història, forjada al llarg de nombroses batalles contra els turcs. Una part d'aquesta forja és Kosovo. Em sembla un error gravíssim, en primer lloc perquè qui pateix la persecució ara és la minoria sèrbia. La independència és una manca de respecte cap a aquesta minoria, i també vers la història i la integritat territorial de Sèrbia", diu Arístegui.

De fet, el respecte per la minoria sèrbia que viu a Kosovo és un dels temes que centren el debat. Segons Carles Llorens, de CDC, "els kosovars accepten una independència tutelada per la comunitat internacional i també que es respecti la minoria sèrbia. És evident que a Kosovo hi ha un conflicte ètnic, però també hi ha un respecte, tant entre les diverses religions com entre les diverses comunitats. Al parlament kosovar es parlen cinc llengües, entre les quals el serbi", diu Llorens.

Un home, amb una bandera kosovar, encapçala una manifestació a Pristina sota el lema de "autodeterminació", el març del 2007.

Un nou estat europeu. La independència de Kosovo voldria dir l'aparició d'un nou estat a Europa; un estat que, en el futur, ben bé podria demanar l'ingrés a la Unió. Inaki Irujo, d'Eusko Alkartasuna, recorda que el respecte per la minoria sèrbia és, de fet, un dels requisits que hauria de garantir Kosovo per a optar a ser membre de la UE. "El procés d'ingrés de Kosovo a la UE serà llarg, perquè requereix el compliment del compromís de Luxemburg amb relació al respecte a la minoria sèrbia, però també pel que fa a l'equiparació amb el dret comunitari i als criteris d'una economia de mercat únic. L'acceptació requerida per unanimitat de tots els estats membres no seria un problema", opina Irujo. De fet, a parer de Carles Llorens, responsable de política internacional de CDC, l'ingrés de Kosovo a la UE és un repte pendent. "Es parla molt de l'ingrés de Turquia, però hi ha uns quants pobles que han d'entrar-hi, com ara Croàcia, Bòsnia i també Kosovo. La UE ha de veure molt clar que cal donar-hi prioritat. És evident que cal que facin molts deures encara, però han de ser candidats indiscutibles. Kosovo, encara que tingui una majoria musul-

mana, és Europa. Cal tenir-ho en compte i, a més, ells ho esperen com a factor d'estabilitat i progrés", explica Llorens. En canvi, per a Gustavo de Arístegui, del PP, les possibilitats que Kosovo entri a la UE són més aviat minses. "Respecte a això, la legalitat és molt precisa. Kosovo hauria de col·locar-se a la cua de la llista d'ingrés. Però a més necessitaria que hi hagués una unanimitat per part de tots els estats membres de la UE i dubto que això hi sigui", remarca el portaveu popular a la comissió d'afers estrangers del Congrés.

Efecte intern. Des de l'estat espanyol, la independència de Kosovo també es mira de reüll per l'efecte que pugui tenir respecte al creixement de l'independentisme. Per a Gustavo de Arístegui, del PP, seria preferible que això no tingués cap efecte. "Si algú utilitza Kosovo per fomentar l'independentisme a Espanya demostra la seva ignorància. No es pot utilitzar. Jo respecto els sentiments nacionalistes i que hi hagi algú que defensi la independència, però no es poden falsejar els arguments. Utilitzar Kosovo seria un mal exemple", assenyala Arístegui. En una

línia semblant, Carles Llorens, de CDC, considera que no es poden barrejar les coses. "La qüestió de fons és el dret dels pobles d'escollir el seu futur. Kosovo no té res a veure amb Catalunya. Allà hi ha un gran percentatge de gent a favor de la independència i una història recent que no hi té res a veure. Que no pateixi Espanya amb el que pugui passar", assegura Llorens. Pere Aragonès, diputat d'ERC, es manifesta en termes semblants. "Hi ha una gran diferència entre Kosovo i els Països Catalans, el País Basc o Galícia. Allò què és evident, però, és que cada vegada és més normal que conflictes polítics es poden resoldre mitjançant processos d'autodeterminació", diu Aragonès. El parer dels polítics catalans consultats és semblant també al d'Inaki Goicoetxea, responsable de política exterior del PNB: "La situació de Kosovo és diferent, tant per trajectòria com pel passat, però entenc que això ens portarà un aprenentatge, un exemple de com la voluntat d'un poble ha sortit victoriosa enfront dels principis clàssics de la unitat territorial dels estats."

Xevi Camprubí